

Ökat valdeltagande 2018

En demokratisatsning av Länsbildningsförbundet Sörmland

Presenterad av projektledare Charlotte Kvarnhem

Om rapporten i korthet

Mellan maj och oktober 2018 (med avbrott för juli månad) har Länsbildningsförbundet Sörmland (LBF Sörmland) genomfört projektet Ökat valdeltagande 2018. Projektets målsättning har varit att öka röstdeltagandet bland förstagångsväljare, med fokus på utlandsfödda.

Projektet var en gemensam demokratiseringsinsats mellan LBF Sörmlands medlemsorganisationer, dvs 10 studieförbund, 4 folkhögskolor och Länsbibliotek i Sörmland

Projektet har genomförts av en projektledare på en deltidstjänst (50%) i samverkan med några av medlemsorganisationerna, samt aktörer utanför förbundet.

I rapporten presenteras projektets olika faser från början till slut, vilka insatser som förekommit, och en resultatdel med utvärdering inför framtiden.

INDEX

Om rapporten i korthet	1
INDEX	2
Om uppdraget	3
Kartläggningen	4
Tidigare valresultat	4
Kommunernas nuläge, insatser, behov och önskemål	4
Kontakt med medlemsorganisationerna	5
Planeringsfasen	5
Förslaget	6
Kontakten med andra aktörer	7
Aktivitetsplanen	7
Genomförandefasen	8
Mingel ,valskolor och valpratare	8
Antal genomförda aktiviteter	8
Katrineholm -Byte av lokal i sista minuten	9
Aktiviteter per kommun, listade.	9
Uppskattat besökarantal per kommun	10
Positiv uppmärksamhet från media	11
Utvärdering / Resultat	11
Utvärderande tankar om projektets olika mål	11
Tankar kring projektets prestation	12
Tankar kring projektledarrollen	13
Valdeltagandet i procent	13
Kommentar till valdeltagandet i procent	14
Utvecklingspotential och tankar till framtida satsningar	14
Kunskap att ta vidare	15
Tack	15
Bilaga 1 Sammanfattning av valdeltagandet i Sörmland 2014	16
Bilaga 2 Inplanerade aktiviteter aug-sep - Ökat Valdeltagande 2018	19

Om uppdraget

På uppdrag av medlemsorganisationerna i LBF Sörmland anställdes i maj 2018 en projektledare på 50 %, men uppgift att genomföra projektet Ökat valdeltagande 2018 under perioderna 2018 05 16 - 2018 06 30 samt 2018 08 01 - 2018 09 30

Det uppdrag som initialt formulerades löd:

Projektets mål är att öka kunskapen om och öka delaktigheten i samhället, bland annat genom att öka valdeltagandet.

- 1. Kartläggning i Sörmlands län om vad som behövs från kommunerna och folkbildningens sida.*
- 2. Kontinuerligt dokumentera det som sker under projektets gång.*
- 3. Med hjälp av studieförbunden komplettera informationen om valet och de politiska partierna i områden där valdeltagandet är lågt. Exempelvis informera om vad som gäller för dem som fått uppehållstillstånd.*
- 4. Informera och undersöka möjligheterna till någon form av materialbank som är politiskt obunden.*

Studieförbundsgruppen lämnade vid ett senare tillfälle ytterligare ett önskemål om att uppdraget gärna fick innefatta möjlighet för de olika medlemsorganisationerna att samverka inför valet.

Kartläggningen

Tidigare valresultat

I den första fasen var det aktuellt att titta på hur valdeltagandet hade sett ut i Sörmland vid tidigare val.

Det upprättades en sammanfattning¹ av samtliga valdistrikt som haft ett valdeltagande lägre än 80 %. Statistiken hämtades från Valmyndigheten.se

Kommunernas nuläge, insatser, behov och önskemål

I kartläggningsfasen besökte projektledaren tillsammans med styrelsens ordförande, Jan Olov Karlsson, två utvalda Sörmlandskommuner, den större kommunen Eskilstuna och den mindre Vingåker.

Vid dess träffar presenterades projektet och man diskuterade kommunernas situation i relation till vårt projekt. Kommunerna tillfrågades också om, och hur, man skulle kunna använda LBF Sörmlands projekt på ett givande sätt.

Vi kunde redan vid dessa första träffar se att projektet bemöttes positivt och båda kommunerna välkomnade vår delaktighet utifrån att det fanns ett behov av större information till röstberättigade inom gruppen utlandsfödda.

Efter dessa två möten gjorde projektledaren besök hos och/eller hade telefonkontakt med samtliga Sörmländska kommuners valsamordnare eller ordförande i Valnämnden i syfte att informera om projektet samt lyssna kring kommunernas egna satsningar inför valet.

Sammanfattningen av dessa möten blev att det, i princip, bara var Strängnäs kommun som hade en uttalad strategi att arbeta med ökat valdeltagande.

I Trosa kommun planerade man en kortvarig punktinsats och likaså i Flen. Men i övrigt hade kommunerna (så vitt vi fick kännedom om) inga direkta insatser.

Behovet verkade således långt mycket större än projektet hade möjlighet att täcka upp för, och det blev tydligt att vi inte skulle kunna göra ett, till fullo, behovsstyrt urval.

Eskilstuna och Nyköping informerade om att de tidigare år haft större satsningar, men inför detta val saknade politiskt mandat att göra liknande satsningar. Personer som varit del av dessa valprojekt blev senare intervjuade av projektledaren och deras utvärderingar kom att bli värdefull kunskap/erfarenhet i planeringsfasen.

¹ Bilaga: Valdeltagande vid valet 2014 (i valda delar)

Kontakt med medlemsorganisationerna

Efter kontakten med kommunerna sökte projektledaren kontakt med LBF Sörmlands medlemsorganisationer för att höra vad de planerade att genomföra inför valet. De frågeställningar som initialt mailades ut var:

-Är det någon speciell aktivitet/satsning eller något speciellt område ni arbetar med eller planerar?

-Har ni något valmaterial som ni vill dela med er av?

-Har ni tankar/idéer på något projekt eller nyckelperson utanför er verksamhet som vi inte ska missa att nätverka med under demokratisatsningen?

När inga svar på mailutskicket inkom sökte projektledaren kontakt per mail och telefon och erbjöd möten.

De möten som sattes upp blev en bra möjlighet att skapa relation med studieförbundens representanter. Frågorna ovan diskuterades men samtalen handlade också om vilka förväntningar som fanns på projektet och hur de själva hade lust/möjlighet att bidra. Några av medlemsorganisationerna valde att inte delta i den inledande kartläggningen.

Utöver kontakten med studieförbunden tillfrågades också folkhögskolornas rektorer och länsbibliotekets representanter om förväntningar och önskemål.

Kring dessa kontakter kan sägas att flera folkhögskolor uttryckte kreativa ideer om vad man skulle kunna göra men var också tydliga med att de själva saknade tid och resurser att hålla i det, varför ansvaret isf skulle behöva ligga på projektet.

Åsa folkhögskola tog initiativ till ett samarbete kring en valskola, vilken senare genomfördes.

Länsbiblioteket erbjöd sig att vara en kanal till andra bibliotek och kom senare i processen att bidra med effektiva kontaktvägar.

Planeringsfasen

Då tiden för projektet var avsevärt kort och valet låg tidigare än vanligt beslutades att göra ett första aktivitetsteg redan i inledningen av planeringsfasen.

Ett brett mailutskick med Valmyndighetens material "Att rösta" skickades ut till samtliga personer och organisationer som projektet hittills haft kontakt med. Vi uppmanade till spridning i syfte att informera om röstkortet som skulle skickas ut i augusti.

"Att rösta"- materialet som är flerspråkigt fick mycket god spridning och det blev bekräftat att flera skolor satt ut det på sitt intranät och flera studieförbund, servicekontor och bibliotek tryckte upp det och använde som affischmaterial.

Förslaget

Det konkreta aktivitetsförslaget som formulerades i mitten av Juni baserade sig på tre olika aktiviteter vilka skulle vara möjliga att utföras av projektledaren själv, eller i samverkan med studieförbund/folkhögskolor.

1. Politikermingel med Speeddating
Ett förslag som fanns som önskemål från tidigare val. Att samla de politiska partierna i ett informativt sammanhang och bjuda in vår målgrupp som besökare.
2. Valskola
Att bygga en pedagogisk valskola, uppbyggd som en vallokal, i syfte att "hands on" kunna förklara och visa hur man röstar.
3. Valpratare
Personer som vid olika event medverkar för att föra dialog med besökare kring frågan "Varför rösta?"

För att välja vilka orter vi skulle arbeta med var det centralt att fråga oss hur vi kunde skapa stor aktivitet med små resurser. Utifrån det perspektivet kom urvalskriterierna att handla om tre frågeställningar där vi ställde för- och nackdelar emot varandra. Frågeställningarna var:

- I vilka områden var valdeltagandet exceptionellt lågt förra valet?
- I vilka av dessa områden har studieförbunden en väletablerad verksamhet och ett stort kontaktnät?
- I vilka områden har projektledaren möjlighet att genom sitt kontaktnät skapa tidsvinster och mervärde för projektets aktiviteter?

De områden som slutligen föreslogs var:

Nyköping- Brandkärr
Eskilstuna- Skiftinge/ Årby
Katrineholm- Norr
Vingåker- Säfsta

Förslaget skickades till projektets medlemsorganisationer och de uppmanades att återkoppla vid synpunkter.

Kontakten med andra aktörer

Det var väsentligt att fortsätta hålla tät kontakt med kommunerna.

De olika kommunernas kommunsekreterare² blev vår länk till politiken. De hade koll på politikernas scheman och hjälpte oss att tipsa om lämpliga/olämpliga för större event. De blev senare behjälpliga att sprida våra inbjudningar till partierna.

Kommunernas integrations och utbildningsförvaltningar var även de viktiga kontakter. Rektorer på SFI/Komvux samt integrations avdelningarna i Katrineholm, Vingåker och Nyköping var behjälpliga och intresserade av att samplanera event. Det var också relativt enkelt att få hjälp av kommunerna att nyttja deras lokaler.

Tidigt i planeringsfasen var det tydligt att kontaktskapandet inte fortskred lika smidigt i Eskilstuna som i övriga kommuner.

Vi fick senare i processen information om att detta möjligen berodde på att samtliga förvaltningar fått direktiv att *inte* jobba vidare med kommunens tidigare valsatsningar och att man därför möjligen var lite osäker på vad man fick vara delaktig i eller ej.

Dock skall sägas att Eskilstunas valsamordnare varit ytterst hjälpsam och i hög grad bidragit till projektets framgång.

Aktivitetsplanen

Utifrån det lagda förslag om aktiviteter och orter, samt nära samverkan med kommunerna skapades i slutet av Juni en *Aktivitetsplan*³ för *Augusti och första veckan i September* vilken innefattar aktiviteter i tidigare nämnda 4 kommuner.

Aktiviteterna delades in i generella (för hela orten/kommunen) och specifika (för valt valdistrikt). Anledningen till den indelningen var den korta tidsperioden och de knappa resurserna. Det var avsevärt viktigt att forma aktiviteterna på ett sätt där vi kunde ta hjälp av kommunernas förmåga att ordna besökare. Det hade varit betydligt mer resurskrävande att arrangera och nå ut med event där vi inte hade kunnat ta hjälp av SFI/Komvux. Ändå fanns en önskan att sträva efter att göra "någonting" i de specifikt utvalda valdistrikten.

I utskicket av aktivitetsplan inbjöds medlemsorganisationerna att anmäla sig vid intresse att delta.

² Befattningen kallas olika i olika kommuner men avser den person som har ansvar för kontakten med partiernas gruppledare

³ Aktivitetsplan för Augusti och September bilaga 2

Genomförandefasen

Mingel ,valskolor och valpratare

I genomförandefasen arrangerades 4 större politikermingel (ett per ort) och valskolor i olika format beroende på plats och besökares behov/efterfrågan. "Valpratare" var med vid varje tillfälle och märktes genom lila ordensband med texten " Varför rösta ? Fråga mig!"

Till våra politikermingel bjöd vi in samtliga partier från kommunens fullmäktige . Vi samverkade i hög grad både med kommuneskreterare och representanter från SFI/Komvux och Integrationsavdelningarna. Resultatet blev en utställning med möjlighet att mingla och ställa frågor till politiker. På samtliga event ordnades språkstöd (i varierande utsträckning). I vissa fall var detta kommunens egna tolkar och ibland bidrog studieförbunden.

Valskolan arrangerades utifrån en pedagogisk idé om att bygga upp en scenografi liknande en vallokal. Skärm, valurna, valsedlar och kuvert lånades från kommunernas valnämnder. Det pedagogiska materialet, såsom faktaunderlag, skyltar och affischer hämtades från valmyndigheten. Visst material tryckte vi upp själva. Valskolan fokuserade på att lära ut svar på frågorna :

- Vem får rösta och i vilka val ?
- Vad behöver man för att rösta ?
- Var och hur röstar man ?

I vissa fall presenterades valskolan som en utställningsmonter, i andra fall mer som en interaktiv teater där åhörarna fick agera rollen av valförrättare och röstberättigad. Arrangemanget formades utifrån åhörarnas språkförmåga, befintlig lokal och tiden som fanns att disponera.

Antal genomförda aktiviteter

Mellan den 8 augusti och 7 september genomfördes totalt 13 enskilda aktiviteter, varav två av dessa (valskolor) pågick under 4 respektive 15 dagar.

De valskolor som varade mer än en dag tillhandahölls av projektet men leddes i det ena fallet av ABF vid deras kulturvecka i Eskilstuna och i det andra fallet av Nyköping kommuns servicekontor i Brandkärr.

Vid fyra tillfällen genomfördes politikermingel och valskola parallellt men är då inräknade som ett (1) event.

Således hade projektet i genomförandefasen 30 aktivitetstillfällen på 29 dagar.

Katrineholm -Byte av lokal i sista minuten

I Katrineholm fick ett av projektets största event byta lokal under dagarna före genomförandet. Kommunen, som hade erbjudit projektet att använda Kulturhuset Ängeln, meddelade kort före eventet att det inte längre var möjligt. Man hade sent omsider insett att Biblioteket var lokal för förtidsröstning och att det inte skulle vara förenligt med ett politiskt event. Kommunen hade ingen alternativ lokal att erbjuda varför situationen både blev tidskrävande och komplicerad. Dock fann vi ny lokal och lyckades nå ut brett med information om förändringen.

Aktiviteter per kommun, listade.

Nyköping

Valskola vid ABF´s arrangemang #Gör din röst hörd i Brandkärr

Valskola hos Ibn Rushd

Politikermingel och valskola på Stadsbiblioteket i samverkan med NBV och Ibn Rushd, vilka båda bistod med språkstöd. Alla partier var representerade utom Liberalerna. Besök från Komvux/SFI och Nyköpings Folkhögskola.

Valskola på Kommunens servicekontor i Brandkärr. En valskola som stod kvar och sköttes av personalen under 15 dagar och 4 kommunala event.

Katrineholm

Politikermingel och valskola i Tallåsaulan. Samtliga partier representerade. Besökare från Viadidakt, Komvux, SFI, Åsa Folkhögskola och Gymnasieskolan. Viadidakts samhällsorientering bistod med språkstöd.

Valskola vid Skolval på komvux.

Valskola på Åsa Folkhögskolas politikerdag

Valskola planerad på Gatufesten Lyckliga gatan på Norr, men ställdes in pga sjukdom.

Vingåker

Valskola på Mötesplatsen

Politikermingel och valskola på Åbrogården i samverkan med Studieförbundet. Samtliga partier var representerade. Besökare från Komvux/SFI och integrationsenheten. Vingåkers kommun bistod med språkstöd.

Eskilstuna

Valskola i Skiftinge i samverkan med ABF.

Valskola på ABF's kulturvecka, 4 dagar.

Politikermingel och Valskola i Årby i samverkan med Studieförbundet, vilka bistod med lokal och språkstöd. Alla partier utom M och SD representerade. Dessvärre kom denna aktivitet att krocka med ett stadsministerbesök varför utlovat (stort) antal besökare från SFI/Komvux uteblev.

Uppskattat besökarantal per kommun

Det har varit enkelt att bokföra antalet besökare vid de mindre aktiviteterna men betydligt svårare vid de större evenemang. Beräkningen utgår därför ifrån t.ex. hur många elever skolorna har uppgett att de besökt oss med. Därför får besökarantalet ses som en uppskattning. Det finns också en möjlighet att några av besökarna varit i valskolan vid fler tillfällen än ett.

Kommun	Politikermingel	Valskolor ⁴	Totalt antal besök
Eskilstuna	25 ⁵	90	115
Nyköping	350	185	535
Katrineholm	250	190	440
Vingåker	150	25	175
Summa	775	490	1265

⁴ Exklusive besökare vid valskolorna vid politikerminglen

⁵ Det låga besökarantalet beskrivs under rubriken "Aktiviteter per kommun, listade"

Positiv uppmärksamhet från media

Projektet har haft goda relationer till lokal media och ständigt kommunicerat möjligheter för dem att rapportera om demokratiseringen.

Katrineholms Kuriren publicerade två artiklar, den 28/5 och den 28/8.

Eskilstuna Kuriren publicerade två artiklar, den 28/5 och den 5/9.

Sörmlands nyheter publicerade två artiklar den 16/8 och den 28/8.

SVT har sänt ett nyhetsinslag den 28/8

Den franska radiokanalen Franceinfo gjorde den 5/9 ett radioprogram om projektet.

Utvärdering / Resultat

Utvärderande tankar om projektets olika mål

“Projektets mål är att öka kunskapen om och öka delaktigheten i samhället, bland annat genom att öka valdeltagandet.”

Projektets mål att öka kunskap kring att öka delaktighet i samhället, bland annat genom valdeltagande, har valskolan i hög grad arbetat med. Projektet har mött många människor som tidigare inte visste *att* de hade rösträtt eller *hur* de skulle göra för att rösta.

“Kartläggning i Sörmlands län om vad som behövs från kommunerna och folkbildningens sida”

Den del av målet som syftade till att kartlägga Sörmlands län för att se vad Kommuner och Folkbildning hade för behov är utfört. Givetvis hade man kunnat lägga mer tid på att kommunicera de olika förvaltningarna inom en kommun om tid och resurser hade funnits.

“Kontinuerligt dokumentera det som sker under projektets gång”

Att kontinuerligt dokumentera projektet har fungerat bra. Projektledaren har haft en nätbaserad, delningsbar, dagbok där projektets olika vägar och kontakter redovisats en dag i taget.

“Med hjälp av studieförbunden komplettera informationen om valet och de politiska partierna i områden där valdeltagandet är lågt. Exempelvis informera om vad som gäller för dem som fått uppehållstillstånd”

Målet att med hjälp av studieförbunden komplettera informationen om valet och de politiska partierna i områden där valdeltagandet är lågt, har funnits med i viss utsträckning. Det utgjorde något av en försenande faktor att studieförbunden inte svarade an på det första utskicket i maj. Utifrån att projekttiden var kort har varje dag varit viktig och det tappades viss tid (och därmed möjligheter).

Ändå får man säga att den samverkan som slutligen genomfördes vid vissa av aktiviteterna med Studieförbunden ABF, Ibn Rushd, NBV och Studieförbundet har varit ett sätt att fullfölja målsättningen.

“Informera och undersöka möjligheterna till någon form av materialbank som är politiskt obunden”

Målet om en materialbank kan inte anses uppfyllt. Frågan ställdes till Studieförbunden i den första kontakten men besvarades inte. Vissa studieförbund skickade senare in sitt material till projektledaren men insamlingen blev inte komplett.

I slutet av juni diskuterades frågan med Maria Forss hos LBF Sörmland och det fanns en samsyn på att resurserna inte räckte till att ge materialbanken hög prioritet utifrån den riktning som projektet nu hade tagit.

“Studieförbundsgruppen lämnade vid ett senare tillfälle ett önskemål om att uppdraget gärna fick innehålla möjlighet för de olika medlemsorganisationerna att samverka inför valet.”

Studieförbundsgruppens önskemål om större samverkan har erbjudits men genomförts i begränsad utsträckning.

Inför genomförandefasen välkomnades alla medlemsorganisationer att delta. NBV och Ibn Rushd valde att vara gemensam arrangör vid Politikerminglet i Nyköping.

Flera medlemsorganisationer uttryckte initialt intresse att samverka men var också tydliga med att de hade begränsade resurser. För att möjliggöra större samverkan hade fler aktörer och större resurser behövts.

Tankar kring projektets prestation

De event som skapats inom ramen för projektet har i de allra flesta fall fortlöpt på ett sätt som får anses framgångsrikt. I några fall uppnådde vi inte önskat antal besökare vilket skulle kunna förklaras av att resurserna varit knappa.

Det slutgiltiga antalet genomförda aktiviteter (30 på 29 dagar) och det samlade (uppskattade) besökarantalet (1265 individer) får ses som ett gott resultat. Till en framtida satsning kan det vara av värde att se över hur man kan nå en ännu bredare publik.

Tankar kring projektledarrollen

Projektledaren har varit anställd på 50% från mitten av maj, till den sista september, med ett avbrott för juli månad.

Projektledaren har uppskattat den goda kommunikationen med alla involverade, både från LBF Sörmland, medlemsorganisationerna och kommunernas representanter.

Det kan naturligtvis vara begränsande att driva ett projekt med så kort tidsspann, så små resurser och tigha marginaler. Med facit i hand hade det varit positivt att vara ett "team" i projektet. Då hade man kunnat fördela arbetet på olika ansvarsområden och haft möjlighet att befinna sig på flera olika platser samtidigt.

Valdeltagandet i procent

Distrikt	Val till Riksdag 2014	Val till Riksdag 2018	Resultat	Val till Kommunfullmäktige 2014	Val till Kommunfullmäktige 2018	Resultat
Eskilstuna kommun	84,04	84,69	+0,65	80,49	81,20	+0,71
Skiftinge Norra	76,12	72,19	-3,93	72,25	68,78	-3,47
Skiftinge Södra	74,01	72,16	-1,85	68,88	67,63	-1,25
Årby Navigatören	66,20	67,23	+1,03	59,12	60,74	+1,62
Årby Notarien	62,54	66,93	+4,39	59,47	62,13	+2,66
Katrineholms kommun	85,97	86,67	+0,7	84,05	84,67	+0,62
Norr City	74,71	78,32	+3,61	74,66	75,57	+0,91

Nyköpings kommun	87,43	88,68	+1,25	85,34	86,26	+0,92
Östra Brandkärr	74,4	80,93	+6,53	72,81	78,10	+5,29
Västra Brandkärr	66,39	72,58	+6,19	66,36	69,45	+3,09
Vingåker Kommun	88,4	88,48	+0,08	86,6	86,20	-0,40
Säfsta	76,78	78,10	+1,32	73,98	74,61	+0,63

Kommentar till valdeltagandet i procent

Det är såklart svårt att veta i vilken grad vårt projekt påverkat valdeltagandet. Men vi kan se en positiv trend i Katrineholm, Nyköping och Vingåker där vi arrangerade välfungerande politikermingel med valskola för ett större antal besökare.

Gällande de låga siffrorna i Eskilstuna skulle en förklaring kunna vara att de kommunala satsningarna under två tidigare val haft förvaltningsövergripande satsningar med bland annat en ambulerande valbuss med möjlighet att förtidsrösta, vilket inte genomförts vid detta val.

Gällande Brandkärr i Nyköping är det intressant att valdeltagandet ökat så pass mycket på just den platsen där projektet ordnade en valskola som stod på servicekontoret i 15 dagar. Kanske vågar man tro att den hade en positiv effekt på valdeltagandet. Även ABF`s satsningar med tex #Gördinrösthörd borde ha haft genomslagskraft.

Utvecklingspotential och tankar till framtida satsningar

Utifrån projektets erfarenheter verkar det finnas mycket goda framtida möjligheter att samverka med kommunernas integrations- och utbildningsenheter. Konceptet med Politikermingel borde med lätthet kunna arrangeras i alla Sörmländska kommuner inför kommande val. Om större resurser ges kan ännu fler instanser bjudas in för att träffa våra politiker under lättsamma men givande former. Här finns stora möjligheter för Studieförbunden att arrangera dessa. En erfarenhet att bära med är att det under den sista veckan innan valet är betydligt svårare för politiker att medverka, än veckorna innan. Ytterligare en erfarenhet är att se upp så att lokaler för politiska arrangemang inte krockar med förtidsröstning i samma lokal, vilket kan innebära problem.

Valskolan, som koncept, har stor utvecklingspotential. Upplägget och materialet har varit välfungerande men kan förbättras till att vara mer genomarbetat.

Att tillhandahålla valskolematerial till olika institutioner och platser och där låta andra personer sköta folkbildningen har varit framgångsrikt, skapat synergieffekter och genererat ny kunskap till många. Här kan en förbättringspotential vara att skapa ett mer genomarbetat studie/läromaterial att inkludera i valskolan. Tex kan ett sådant läromaterial inkludera de grundläggande reglerna inför ett val och de vanligaste frågor besökare har.

Kunskap att ta vidare

Projektet har vänt sig till både män och kvinnor av utländsk bakgrund, men den skillnad vi sett, hos dem vi mött, är att männen med större enkelhet tar ställning för rösträtten i öppna forum.

Under projektets gång har det vuxit fram tankar kring behovet av att arbeta specifikt med kvinnorna. Projektledaren har mött kvinnor som säger att de inte "får" rösta, att det finns ett kulturellt tryck att avstå, men också kvinnor som uttalat en lust att organisera sig inom sin kulturella grupp för att påverka fler ur den gruppen att rösta.

Utifrån dessa iakttagelser har det förts samtal med kvinnor som arbetar med kvinnor på integrationsavdelningarna. Även de ser problemet, men också lusten till förändring. Diskussionen har också delats med flera kvinnliga politiker som även de uttrycker nyfikenhet och inspiration att möta/arbete med denna målgrupp över tid.

Vi ser ett behov och en möjlighet att arbeta med en demokratisatsning kring just denna kvinnliga målgrupp. Det arbetet behöver vara *långsiktigt* och *förtroligt* och bygga på att man närmar sig de utlandsfödda kvinnorna på ett sätt där de i rätt miljö kan tillgodogöra sig kunskap och information för att sedan skapa skillnad, genom folkbildning, i de egna leden.

Tack

Sist men inte minst TACK ! Stort tack till alla som på ett eller annat sätt bidragit till en rolig , givande och framgångsrik demokratisatsning! Vi har sannerligen gjort skillnad i 2018 års val OCH planterat många fröer inför framtiden. Heja folkbildningen!

/Flen 2018 09 18

Charlotte Kvarnhem , Projektledare för Ökat Valdeltagande 2018

Bilaga 1 Sammanfattning av valdeltagandet i Sörmland 2014

Här nedan presenteras de områden som hade ett valdeltagande lägre än 75%(gult) respektive lägre än 70 % (rött)

Kommun	Område	Valdeltagande Riksdagsval i %	Valdeltagande Kommunval i %
Nyköping	Östra Brandkärr	74,4	72.81
	Västra Brandkärr	66,39	66.36
	Oppeby gård		79.72
Gnesta	Centralt	-	77,48
Oxelösund	Norra innerstan	73,92	69,47
	Södra innerstan	75,91	71,43
Vingåker	Sävsta	76,78	73,98
Flen	Södra	79,44	75,17
	Malmköping inre		76.63
	Hälleforsnäs		74,52

Katrineholm	Gamla Vattentornet	78.66	75,60
	Norr City	74,71	74,66
	Järven	78,31	76,95
	Nyhem	78,56	77.97

	Linnean	79,64	77.47
	Nävertorp	77,25	76.14
Eskilstuna	Nyforstorget	74,25	71.70
	Nyfors centrum	71,31	66.59
	Forsbomsvreten	71,22	66.28
	Västermarksparken	79,17	77.03
	Centrum Södra	79,36	76,88
	Centrum Norra		79.86
	T-hälla Ekbacken	78.14	74.05
	T-hälla Eskilshem- Röksta	76.47	73.34
	T-hälla Årby Navigatören	66,20	59.12
	T-hälla Årby Notarien	62.54	59,47
	T-hälla Ärsta	77,77	70,99
	Krusgårdsberget	72,92	64,81
	Köpmangatsområdet	79,09	78,63
	Skiftinge Norra	76,12	72,25
	Skiftinge Södra	74,01	68,88
	Östermalm	79.76	76,59
	Viptorp	75,32	70,0
	Västermalm	76,10	68,41
	Fröslunda Tallåsparken	73,74	67,54
	Fröslunda- Björkhultsvägen	64.91	61,26
	Råbergstorp-Lagersberg	61,83	55,47
	Slagsta- Mårsta	78.69	78,97

	Holmberget Mälby		76,95
	Slottsbacken		78,38
	Djurgården		78,07
	Söderängsparken		79,89
	Myrtorp		77,08
Strängnäs	Eldsund -Storgärdet-Tingstuhöjden	78,69	77,25
	Stadsskogen	74,68	71,14
	Åker S		75,76
	Åker N		79,89
Trosa	Vagnhärad Centralt	-	79,29

Bilaga 2 Inplanerade aktiviteter aug-sep - Ökat Valdeltagande 2018

Datum och plats	Aktivitet	Samverkanspart
Fredag 10/8 Skiftinge E-tuna	Valskola på Eskilstuna kommuns mötesplats Palatset som under denna vecka har valtema	I samverkan med ABF
Tisdag 14/8 Vingåker	Valskola på Vingåker kommuns mötesplats	I samverkan med Vingåkers kommun
Onsdag 15/8 Brandkärr Nyköping	Valskola hos Medborgarkontoret under ABF's #gördinrösthörd-dag Start på valskolan hos Servicekontoret i Brandkärr	I samverkan med Nyköpings kommun och ABF
Tisdag 21/8 Nyköping	Valskola i Ibn Rushds lokaler	I samverkan med Ibn Rushd
Torsdag 23/8 E-tuna	Politikermingel i Eskilstuna	I samverkan med Studieförbundet
Fredag 24/8 Vingåker	Politikermingel med speed-dating på Åbrogården kl 10-12	I samverkan med Studieförbundet och Vingåkers kommun
Tisdag 28/8 Katrineholm	Politikermingel med speed-dating på Kulturhuset Ängeln kl 10-12 13-15	I samverkan med Katrineholms kommun. Åsa Folkhögskola medverkar med besökare.
Onsdag 29/8 Nyköping	Politikermingel med speed-dating på Nyköpings Stadsbibliotek kl 10-12 13-15	I samverkan med NBV, Ibn Rushd och Nyköpingskommun. Nyköpings folkhögskola medverkar med besökare.

Fredag 31/8 Katrineholm	Valskola på Katrineholm Kommuns gatufest Lyckliga gatan	I samverkan med Katrineholms kommun
Måndag 3/9 Sködinge K-holm	Valskola med föreläsning på Åsa folkhögskola i Sködinge, föreläsning 13-14.30, men närvaro 10-14.30	I samverkan med Åsa Folkhögskola
Lördag- Tisdag 1-4/9 Eskilstuna	Valskola på ABF´s kulturvecka	I samverkan med ABF
Tisdag 4/9 Brandkärr Nyköping	Valskola på medborgarkontoret Brandkärr	I samverkan med Nyköpings kommun och Studieförbundet Vuxenskolan
Fredag 7/9 Katrineholm	Valskola i samband med skolval på komvux i Katrineholm	I samverkan med Katrineholms kommun
Söndag 9 sep	VAL	